

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ว.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๘
เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๔๕๓
- (๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๕๕
- (๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๕๕
- (๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๒
- (๕) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒
- (๖) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๕
- (๗) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๐

- (๘) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๑
- (๙) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๒
- (๑๐) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๙ ลงวันที่ ๒๙
กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๑๑) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๕๘ ลงวันที่ ๑๓
ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๑๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๖
- (๑๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๗
- (๑๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๑๗

บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้ว
ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัด หรือแย้งกับบทแห่งพระราช-
บัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในกระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน และหมายความรวมถึงข้าราชการตำรวจซึ่งกรมตำรวจส่งแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจโดยได้รับเงินเดือนจากผู้ว่าจ้างด้วย

“กระทรวง” หมายความรวมถึงส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวงด้วย

“รัฐมนตรีเจ้าสังกัด” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง และหมายความรวมถึงนายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวงด้วย

“ปลัดกระทรวง” หมายความรวมถึงปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและปลัดทบวงด้วย

“กรม” หมายความรวมถึงส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมด้วย

“อธิบดี” หมายความรวมถึงหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมด้วย

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติ
นี้

ลักษณะ ๑

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนคณะหนึ่ง
เรียกโดยย่อว่า "ก.พ." ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน
และกรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ทรง
คุณวุฒิในหลักราชการซึ่งรับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่ง
ไม่ต่ำกว่ารองอธิบดี หรือตำแหน่งที่เทียบเท่ามาแล้วและมีได้
เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกรัฐสภา กรรมการพรรค
การเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง จำนวนไม่น้อยกว่า
ห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน โดยต้องเป็นข้าราชการพลเรือนซึ่ง
รับราชการอยู่ไม่น้อยกว่าสามคน และให้มีเลขาธิการ ก.พ.
คนหนึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย

กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจาก
ข้าราชการพลเรือน ถ้าออกจากราชการพลเรือน ให้พ้นจาก
ตำแหน่ง

มาตรา ๗ กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
ให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสองปี ถ้าตำแหน่งกรรมการว่างลง

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ก่อนกำหนด ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในกำหนด
สามสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อย-
แปดสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง
เป็นกรรมการแทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลา
ของผู้ซึ่งตนแทน

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่ง จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
แต่งตั้งให้เป็นกรรมการอื่นก็ได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการ
นั้นปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
แต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๘ ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี
เกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานบุคคล และการจัดระบบราชการ
พลเรือน

(๒) ออกกฎ ก.พ. ข้อยบังคับ หรือระเบียบเพื่อปฏิบัติ
การตามพระราชบัญญัตินี้ กฎ ก.พ. เมื่อได้ประกาศในราชกิจจา-
นุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

(๓) ที่ความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

(๔) ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ แนะนำและชี้แจงเพื่อให้กระทรวงทบวงกรมปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจเรียกเอกสารและหลักฐานจากหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ให้ผู้แทนหน่วยราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการหรือบุคคลใดๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง และให้มีอำนาจออกระเบียบให้กระทรวงทบวงกรมรายงานเกี่ยวกับการสอบ การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ ตลอดจนการรายงานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในลักษณะ หน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งและเกี่ยวกับทะเบียนประวัติของข้าราชการพลเรือน ไปยัง ก.พ.

(๕) รายงานนายกรัฐมนตรีในกรณีที่ปรากฏว่ากระทรวงทบวงกรมไม่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติการโดยไม่เหมาะสม เพื่อนายกรัฐมนตรีจะได้มีคำสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมตามที่ ก.พ. รายงาน

(๖) รายงานคณะรัฐมนตรีในกรณีที่ค่าครองชีพเปลี่ยนแปลงไปมาก หรือการจัดสวัสดิการสำหรับข้าราชการพลเรือน

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ยังไม่เหมาะสม เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาในอันที่จะปรับปรุง
เงินเดือนหรือเงินเพิ่มค่าครองชีพหรือสวัสดิการสำหรับข้าราชการ
พลเรือนให้เหมาะสม

(๗) จัดการสอบแข่งขัน หรือคัดเลือก เพื่อรับทุนของ
รัฐบาลในการศึกษา ฝึกอบรม หรือดูงานตามความต้องการของ
กระทรวง ทบวงกรมฝ่ายพลเรือน ในการนี้ ให้มีอำนาจออก
ระเบียบเกี่ยวกับการดังกล่าว

(๘) ดูแลและจัดการการศึกษาของนักเรียนฝ่ายพลเรือน
ในต่างประเทศ ในการนี้ ให้มีอำนาจออกข้อบังคับ หรือระเบียบ
เพื่อควบคุมการศึกษา ความประพฤติ และการใช้จ่าย ตลอดจน
การกำหนดวินัยและการลงโทษ

(๙) รับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตร
วิชาชีพเพื่อประโยชน์ในการบรรจุและการแต่งตั้งข้าราชการ
พลเรือน และกำหนดเงินเดือนที่ควรได้รับ

(๑๐) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัตินี้

(๑๑) รักษาทะเบียนประวัติของข้าราชการพลเรือน

(๑๒) ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา
อื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา ๕ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งตามมาตรา ๕ ก.พ. ที่
รายงานตามมาตรา ๘ (๕) ให้กระทรวงทบวงกรมปฏิบัติตาม
หรือสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งเดิมให้เป็นไปตามคำสั่งของ
นายกรัฐมนตรี แม้ว่าข้าราชการพลเรือนผู้นั้นจะได้ออกจาก
ราชการไปตามคำสั่งเดิมของผู้บังคับบัญชาแล้วก็ตาม

มาตรา ๑๐ การประชุม ก.พ. ต้องมีกรรมการมาประชุม
ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์
ประชุม

ในการประชุม ก.พ. ถ้าประธานไม่อยู่ในที่ประชุม หรือ
ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง
ทำหน้าที่เป็นประธาน

ในการประชุม ก.พ. ถ้ามีการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับตัว
กรรมการผู้ใดโดยเฉพาะผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔ การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียง
ข้างมาก ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุม
ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ ก.พ. มีอำนาจตั้งอนุกรรมการวิสามัญ เรียก
โดยย่อว่า “อ.ก.พ. วิสามัญ” เพื่อทำการใด ๆ แทนได้

การตั้ง อ.ก.พ. วิสามัญเพื่อทำหน้าที่พิจารณาเรื่องการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์หรือการอุทธรณ์ ให้ตั้งจากข้าราชการพลเรือนผู้ได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ. จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนอนุกรรมการทั้งหมด

อนุกรรมการซึ่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนผู้ได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือน ถ้าออกจากราชการพลเรือน ให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ อ.ก.พ. วิสามัญที่ได้รับแต่งตั้งจาก ก.พ. คณะนั้นพ้นจากตำแหน่งไปด้วย ในระหว่างที่ยังมิได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้ อ.ก.พ. วิสามัญปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้ง อ.ก.พ. วิสามัญใหม่

มาตรา ๑๒ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน โดยมีเลขาธิการ ก.พ. เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือน และบริหารราชการของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่
ของก.พ.

(๒) วิเคราะห์และวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
และการจัดระบบราชการพลเรือนเพื่อเสนอต่อ ก.พ. และผู้ที่
เกี่ยวข้อง

(๓) ประสานงานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนา
ข้าราชการพลเรือน

(๔) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
ในราชการพลเรือนเสนอต่อ ก.พ.

(๕) ดำเนินการตามที่ ก.พ. มอบหมาย

มาตรา ๑๓ ให้มี

(๑) อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง ทบวง หรือ
ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง เรียกโดยย่อว่า อ.ก.พ.
กระทรวง ทบวง หรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง
โดยออกนามกระทรวง ทบวง หรือส่วนราชการนั้น ๆ

(๒) อนุกรรมการสามัญประจำกรม หรือส่วนราชการ
ที่มีฐานะเป็นกรม เรียกโดยย่อว่า อ.ก.พ. กรม หรือส่วนราชการ
ที่มีฐานะเป็นกรม โดยออกนามกรม หรือส่วนราชการนั้น ๆ

(๓) อนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า
อ.ก.พ. จังหวัด โดยออกนามจังหวัดนั้น ๆ

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

มาตรา ๑๔/ อ.ก.พ. กระทรวงประกอบด้วยปลัดกระทรวง
เป็นประธาน รองปลัดกระทรวง และอธิบดี เป็นอนุกรรมการ
โดยตำแหน่ง ทั้งนี้ ปลัดกระทรวงจะตั้งข้าราชการพลเรือนที่
เห็นสมควรในกระทรวงนั้นเป็นอนุกรรมการอีกก็ได้ ให้ อ.ก.พ.
นี้ตั้งเลขานุการหนึ่งคน

อ.ก.พ. นี้ มีหน้าที่ช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ. มอบหมาย และให้ความเห็นแก่
ปลัดกระทรวงตามที่ปลัดกระทรวงปรึกษา

มาตรา ๑๕ อ.ก.พ. สำนักนายกรัฐมนตรีประกอบด้วย
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองปลัดสำนักนาย
กรัฐมนตรี และอธิบดี เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง ทั้งนี้ ปลัด
สำนักนายกรัฐมนตรีจะตั้งข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรใน
สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นอนุกรรมการอีกก็ได้ ให้ อ.ก.พ. นี้
ตั้งเลขานุการหนึ่งคน และให้ อ.ก.พ. นี้ทำหน้าที่ อ.ก.พ.
กระทรวง

มาตรา ๑๖ อ.ก.พ. ทบวงประกอบด้วยปลัดทบวงเป็น
ประธาน รองปลัดทบวง และอธิบดี เป็นอนุกรรมการโดย
ตำแหน่ง ทั้งนี้ ปลัดทบวงจะตั้งข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควร

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ในทบวงนั้นเป็นอนุกรรมการอีกก็ได้ ให้ อ.ก.พ. นิตยเลขานุการหนึ่งคน และให้ อ.ก.พ. นี้ทำหน้าที่ อ.ก.พ. กระทรวง

มาตรา ๑๗ ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวงหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้มี อ.ก.พ. ทำหน้าที่ อ.ก.พ. กระทรวงและ อ.ก.พ. กรมประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการนี้เป็นประธาน รองหัวหน้าส่วนราชการ ผู้ช่วยหัวหน้าส่วนราชการ ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง และเลขานุการกรมเป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง ทั้งนี้ หัวหน้าส่วนราชการจะตั้งข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรในส่วนราชการนั้นเป็นอนุกรรมการอีกก็ได้

สำหรับ อ.ก.พ. ราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งทำหน้าที่ อ.ก.พ. กระทรวงและ อ.ก.พ. กรม ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นประธาน นายกราชบัณฑิตยสถาน เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกอง และเลขานุการกรมเป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง

ให้ อ.ก.พ. นิตยเลขานุการหนึ่งคน

อ.ก.พ. ตามมาตรานี้มีหน้าที่ช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ. มอบหมาย และให้ความเห็นแก่หัวหน้าส่วนราชการตามที่หัวหน้าส่วนราชการปรึกษา

มาตรา ๑๘ อ.ก.พ. กรมประกอบด้วยอธิบดีเป็นประธาน รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง และ เลขานุการกรม เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง ทั้งนี้ อธิบดีจะตั้ง ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรในกรมนั้นเป็นอนุกรรมการอื่นก็ได้

สำหรับสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง และ สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีว่าการทบวง ให้ อ.ก.พ. สำนักงาน ปลัดกระทรวง หรือ อ.ก.พ. สำนักงานปลัดทบวง แล้วแต่กรณี ทำหน้าที่ อ.ก.พ. กรม

ให้ อ.ก.พ. นี้ตั้งเลขานุการหนึ่งคน

อ.ก.พ. ตามมาตรานี้มีหน้าที่ช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ. มอบหมาย และให้ความเห็นแก่อธิบดีตามที่อธิบดีปรึกษา

มาตรา ๑๙ อ.ก.พ. จังหวัดประกอบด้วยผู้ว่าราชการ จังหวัดเป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการ จังหวัด ปลัดจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ แต่งตั้งไปประจำจังหวัด เป็น อนุกรรมการโดยตำแหน่ง ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะตั้ง ข้าราชการที่เห็นสมควรในจังหวัดนั้นเป็นอนุกรรมการอื่นก็ได้ ให้ อ.ก.พ. นี้ตั้งเลขานุการหนึ่งคน

อ.ก.พ. นี้มีหน้าที่ช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่ ก.พ. มอบหมาย และให้ความเห็นแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดปรึกษา

มาตรา ๒๐ กระทรวงหรือทบวงใดมีเหตุพิเศษ ก.พ. จะอนุมัติให้มีแต่ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ อ.ก.พ. ทบวง แล้วแต่กรณี ก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ อ.ก.พ. กระทรวง หรือ อ.ก.พ. ทบวง ทำหน้าที่ อ.ก.พ. กรมด้วย

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ของ อ.ก.พ. กรม อ.ก.พ. จังหวัด หรือ อ.ก.พ. ที่ทำหน้าที่ อ.ก.พ. กรมของส่วนราชการใดในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ การอุทธรณ์และการอื่นตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ก.พ. อาจกำหนดให้มีผู้แทนของกลุ่มข้าราชการพลเรือนเข้าร่วมประชุมในฐานะที่ปรึกษาด้วยก็ได้

จำนวน คุณสมบัติ การเลือกตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งของผู้แทนของกลุ่มข้าราชการพลเรือนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๒๒ ให้นำมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมของ อ.ก.พ. วิสามัญ และ อ.ก.พ. สามัญโดยอนุโลม

ลักษณะ ๒

บททั่วไป

มาตรา ๒๓ ข้าราชการพลเรือนมี ๖ ประเภท

(๑) ข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้แก่ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับราชการโดยได้รับเงินเดือนในอัตราสามัญ และได้รับแต่งตั้งตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะ ๓

(๒) ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ได้แก่ข้าราชการพลเรือนซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในพระองค์พระมหากษัตริย์ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๓) ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ได้แก่ข้าราชการพลเรือนซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งการรัฐพาณิชย์ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๔) ข้าราชการครู ได้แก่ข้าราชการพลเรือนซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หรือซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นในกระทรวงศึกษาธิการอันเกี่ยวกับการให้การศึกษาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๕) ข้าราชการตำรวจ ได้แก่ข้าราชการพลเรือนซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในกรมตำรวจตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๖) ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษ ได้แก่ข้าราชการพลเรือนซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในต่างประเทศในกรณีพิเศษโดยเหตุผลทางการเมืองตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะ ๘

มาตรา ๒๔ ผู้ที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนต้องมีคุณสมบัติทั่วไป ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี

(๓) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง

(๕) ไม่เป็นผู้มีกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไร้ความสามารถหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

(๖) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งให้พักราชการ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือตามกฎหมายอื่น

- (๗) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี
  - (๘) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
  - (๙) ไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลาย
  - (๑๐) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
  - (๑๑) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากรัฐวิสาหกิจ
  - (๑๒) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก หรือปลดออก เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือตามกฎหมายอื่น
  - (๑๓) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือตามกฎหมายอื่น
  - (๑๔) ไม่เป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการ
- ผู้ที่ขาดคุณสมบัติตาม (๗) (๘) (๙) (๑๐) หรือ (๑๔) ก.พ. อาจพิจารณาขออนุญาตให้เข้ารับราชการได้ ส่วนผู้ที่ขาดคุณสมบัติตาม (๑๑) หรือ (๑๒) ถ้าผู้นั้นได้ออกจากงาน

หรือออกจากราชการไปเกินสองปีแล้ว หรือผู้ที่ขาดคุณสมบัติตาม (๑๓) ถ้าผู้นั้นได้ออกจากงานหรือออกจากราชการไปเกินสามปีแล้ว และมีใช้เป็นกรณีออกจากงานหรือออกจากราชการเพราะกระทำผิดในกรณีทุจริตต่อหน้าที่ ก.พ. อาจพิจารณาความเห็นให้เข้ารับราชการได้ มติของ ก.พ. ในการประชุมปรึกษายกเว้น เช่นนี้ต้องเป็นเอกฉันท์ การลงมติให้กระทำโดยลับ

มาตรา ๒๕ เงินเดือนข้าราชการพลเรือน ให้มีอัตราดังต่อไปนี้

(๑) อัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนนอกจากข้าราชการตำรวจที่มียศ ให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้โดยให้แบ่งเป็น ๑๑ ระดับ แต่ละระดับมีจำนวนขั้นดังนี้

ระดับ ๑ มี ๑๘ ขั้น

ระดับ ๒ ระดับ ๓ ระดับ ๔ ระดับ ๕ และระดับ ๖ มีระดับละ ๑๒ ขั้น

ระดับ ๗ มี ๑๑ ขั้น

ระดับ ๘ มี ๑๐ ขั้น

ระดับ ๙ มี ๙ ขั้น

ระดับ ๑๐ มี ๘ ขั้น

ระดับ ๑๑ มี ๗ ขั้น

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ใช้เงินเดือนตาม
อัตรา ก. และเมื่อปรากฏว่าค่าจ้างทั่วไปในประเทศเพิ่มขึ้น
สมควรเปลี่ยนเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามมาตรา ๒๘
บางส่วน หรือทั้งหมดให้เป็นเงินเดือน ก็ให้มีการปรับขึ้น
เงินเดือนเป็นอัตราข. อัตราค. อัตราจ. หรือ อัตราฉ.
ตามความเหมาะสมโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา การปรับขึ้น
เงินเดือนดังกล่าว ให้มีผลเป็นการปรับขึ้นเงินเดือนข้าราชการ
พลเรือนที่ได้รับอยู่และที่กำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกา กฏ
ก.พ. ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีและมติ ก.พ. ซึ่งออกตาม
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนตามไปด้วย

(๒) อัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจที่มิใช่ศให้ขึ้นไปตาม
ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการพลเรือน ให้เป็นไปตาม
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๖ เพื่อประโยชน์ในการออมทรัพย์ของข้าราชการ
พลเรือน คณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบและวิธีการให้กระทรวง
การคลังหักเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนไว้เป็นเงินสะสม
ก็ได้ โดยคิดดอกเบี้ยจากเงินสะสมนั้นให้อัตราไม่ต่ำกว่าอัตรา
ดอกเบี้ยเงินฝากประเภทประจำของธนาคารพาณิชย์

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

เงินสะสมและดอกเบี้ยให้จ่ายคืนหรือให้กู้ยืมเพื่อดำเนินการตามโครงการสวัสดิการ สำหรับข้าราชการพลเรือนตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๒๗ ข้าราชการพลเรือนอาจได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ หรือตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามที่ ก.พ. และกระทรวงการคลังจะได้กำหนด

มาตรา ๒๘ ข้าราชการพลเรือนอาจได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๙ วันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี วันหยุดประจำปี และการลาหยุดราชการของข้าราชการพลเรือนให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๐ เครื่องแบบของข้าราชการพลเรือนและระเบียบการแต่งเครื่องแบบ ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๓๑ บำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ลักษณะ ๓

ข้าราชการพลเรือนสามัญ

หมวด ๑

การกำหนดตำแหน่งและการให้ได้รับเงินเดือน

มาตรา ๓๒ ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญจะมีตำแหน่งใด ระดับใด ในสายงานใด อยู่ในส่วนราชการใด จำนวนเท่าใด และต้องใช้ผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งอย่างไรให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด โดยให้คำนึงถึงลักษณะ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงานตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งขั้นต้นซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติไม่ยาก ภายใต้การกำกับตรวจสอบโดยใกล้ชิด หรือตามคำสั่ง หรือแบบหรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่อย่างแน่ชัดหรือละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งอาจเป็นงานด้านธุรการ ด้านวิชาชีพหรือด้านอื่น ที่ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ ความสามารถ หรือความชำนาญงานสูง ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ ๑

(๒) ตำแหน่งซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติค่อนข้างยาก ภายใต้การกำกับตรวจสอบโดยทั่วไป หรือตามคำสั่ง หรือแบบ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

หรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่อย่างกว้าง ๆ ซึ่งอาจเป็นงานด้าน
ธุรการ ด้านวิชาชีพหรือด้านอื่น ที่จำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้
ความสามารถ หรือความชำนาญงานค่อนข้างสูง ให้กำหนดเป็น
ตำแหน่งระดับ ๒

(๓) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนก ซึ่งมีหน้าที่
ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานไม่สูงนัก ตำแหน่งซึ่งมี
ลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติยากพอสมควร ภายใต้การกำกับตรวจ
สอบบ้าง ซึ่งอาจเป็นงานด้านธุรการ ด้านวิชาชีพหรือด้านอื่น
ที่จำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ ความสามารถ หรือความ
ชำนาญงานสูงพอสมควร และตำแหน่งขั้นต้นในงานด้านวิชาการ
หรือด้านอื่นที่จำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้สำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาตรีหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ ให้กำหนดเป็นตำแหน่ง
ระดับ ๓

(๔) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนก ซึ่งมีหน้าที่
ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูง และตำแหน่งซึ่งมี
ลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติค่อนข้างยากมาก และปฏิบัติงานโดย
ไม่จำเป็นต้องมีผู้กำกับตรวจสอบ หรือภายใต้การตรวจสอบบ้าง
ซึ่งเป็นงานที่จำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ ความสามารถ
หรือความชำนาญงานค่อนข้างสูงมาก ให้กำหนดเป็นตำแหน่ง
ระดับ ๔

(๕) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนก ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงมาก หรือตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเทียบได้ระดับเดียวกัน และตำแหน่งซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติยากมาก และปฏิบัติงานโดยไม่จำเป็นต้องมีผู้กำกับตรวจสอบ ซึ่งเป็นงานที่จำเป็นต้องปฏิบัติโดยผู้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญงานสูงมาก ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ ๕

(๖) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูง และตำแหน่งซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติโดยผู้ชำนาญการ หรือผู้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญงานเทียบได้ระดับเดียวกัน ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ ๖

(๗) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงมาก และตำแหน่งซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติโดยผู้ชำนาญการพิเศษ หรือผู้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญงานเทียบได้ระดับเดียวกัน ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ ๗

(๘) ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง ซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานสูงมากเป็นพิเศษ และตำแหน่งซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญงานเทียบได้ระดับเดียวกัน ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ ๘

(๙) ตำแหน่งรองอธิบดี หรือตำแหน่งอื่นซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเทียบได้ระดับเดียวกัน และตำแหน่งซึ่งมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติโดยผู้เชี่ยวชาญพิเศษ หรือผู้ให้คำปรึกษาหรือตรวจแนะนำระดับกระทรวง หรือผู้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญงานเทียบได้ระดับเดียวกัน ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ ๙

(๑๐) ตำแหน่งอธิบดี หรือตำแหน่งอื่นซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานเทียบได้ระดับเดียวกัน และตำแหน่งที่ต้องปฏิบัติโดยผู้ให้คำปรึกษาหรือตรวจแนะนำชั้นสูงระดับกระทรวง หรือผู้มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญงานเทียบได้ระดับเดียวกัน ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ ๑๐

(๑๑) ตำแหน่งปลัดกระทรวง หรือตำแหน่งอื่นซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบ และคุณภาพของงานเทียบได้ระดับเดียวกัน ให้กำหนดเป็นตำแหน่งระดับ ๑๑

มาตรา ๓๓ ให้ ก.พ. จัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งไว้เป็นบรรทัดฐาน ในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญทุกตำแหน่ง ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้แสดงชื่อของตำแหน่ง หน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่ง ลักษณะงานที่ปฏิบัติ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่ผู้ดำรงตำแหน่งจะต้องมี และระดับของตำแหน่งด้วย

มาตรา ๓๔ ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ นอกจากจะมีชื่อตามที่ ก.พ. กำหนดไว้ในมาตรา ๓๒ แล้ว อาจมีชื่ออื่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน ตามที่กระทรวงทบวงกรมทำความตกลงกับ ก.พ. อีกด้วยก็ได้

มาตรา ๓๕ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตำแหน่งใด บังคับบัญชาข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการหรือหน่วยงานใด ในฐานะใด ให้เป็นไปตามที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ มอบหมายโดยทำเป็นหนังสือ

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่ลักษณะ หน้าที่และความรับผิดชอบ ปริมาณ และคุณภาพของงานของตำแหน่งข้าราชการพลเรือน

สามัญตำแหน่งใดที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๓๒ เปลี่ยนแปลงไป ให้ ก.พ. พิจารณาปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งนั้นเสียใหม่ให้เหมาะสม

มาตรา ๓๗ ข้าราชการพลเรือนสามัญจะได้รับเงินเดือนตามตำแหน่ง ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใด ให้ได้รับเงินเดือนในระดับนั้นโดยให้ได้รับในขั้นต่ำของเงินเดือนสำหรับตำแหน่ง ในกรณีที่จะให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำหรือสูงกว่าขั้นสูง ของเงินเดือนสำหรับตำแหน่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

หมวด ๒

การบรรจุและการแต่งตั้ง

มาตรา ๓๘ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด ให้บรรจุและแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งนั้นโดยบรรจุและแต่งตั้งตามลำดับที่ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับสำหรับการบรรจุบุคคลเข้ารับราชการตามมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘

มาตรา ๓๕ ผู้สมัครสอบแข่งขันในตำแหน่งใด ต้องมีคุณสมบัติทั่วไป หรือได้รับการยกเว้นในกรณีที่ขาดคุณสมบัติ ตามมาตรา ๒๔ และต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ตามที่ ก.พ. กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง หรือได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ตามมาตรา ๔๘ ด้วย

สำหรับผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๒๔ (๔) ให้มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันได้ แต่จะมีสิทธิได้รับบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งที่สอบแข่งขันได้ ต่อเมื่อพ้นจากตำแหน่งข้าราชการการเมืองแล้ว

มาตรา ๔๐ ให้ ก.พ. เป็นผู้ดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ ในกรณี ก.พ. จะมอบหมายให้ อ.ก.พ. หรือส่วนราชการใดเป็นผู้ดำเนินการสอบแทนก็ได้ ทั้งนี้ ก.พ. จะกำหนดให้มีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุในกระทรวง ทบวงกรมเป็นการทั่วไป หรือในหน่วยราชการใด หรือในท้องที่ใด เป็นการเฉพาะแห่งก็ได้

หลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ตลอด จนเกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๔๑ ผู้สอบแข่งขันได้ซึ่งอยู่ในลำดับที่ที่จะได้รับ
บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด ถ้าปรากฏว่าขาดคุณสมบัติ
ทั่วไปโดยไม่ได้รับการยกเว้นในกรณีที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา
๒๔ หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยไม่ได้รับอนุมัติ
จาก ก.พ. ตามมาตรา ๔๘ อยู่ก่อนหรือภายหลังการสอบแข่งขัน
จะบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นไม่ได้

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่มีเหตุพิเศษที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการ
สอบแข่งขัน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๔ อาจคัดเลือกบรรจุบุคคล
เข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้ ทั้งนี้ ตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๔๓ กระทรวงทบวงกรมใดมีเหตุผลและความ
จำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ราชการที่จะต้องบรรจุบุคคลที่มี
ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญงานสูงมากเป็นพิเศษ
เข้ารับราชการในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ให้กระทรวงทบวงกรมนั้น
ดำเนินการขออนุมัติ ก.พ. เมื่อ ก.พ. ได้พิจารณาอนุมัติให้บรรจุ
และได้กำหนดระดับของตำแหน่งที่จะแต่งตั้งและเงินเดือนที่จะ
ให้ได้รับแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๔ บรรจุและแต่งตั้งได้
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๔๔ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการ
พลเรือนสามัญ และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจ
ดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๑
รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและรายงานนายก-
รัฐมนตรีเพื่อ นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐
ปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชา เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุและเสนอชื่อ
ต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดรายงานนายกรัฐมนตรี
เพื่อ นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ
แต่งตั้ง ส่วนการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑๐ ใน
ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงหรือทบวง
หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการ
ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรี
เจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งบรรจุและนำ
ความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

(๓) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๕ ลงมาในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีและราชบัณฑิตยสถาน รัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๔) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๗ ระดับ ๘ และระดับ ๙ อธิบดีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของปลัดกระทรวง ส่วน การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๗ ระดับ ๘ และระดับ ๙ ในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และไม่สังกัด กระทรวงหรือทบวง หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี อธิบดีผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของ นายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

(๕) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๖ ลงมา อธิบดีผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดี เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๖) การบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๓๘ และการ แต่งตั้งตามมาตรา ๔๕ ให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๔ ลงมา ผู้ว่าราชการจังหวัดผู้บังคับบัญชาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและ แต่งตั้ง

ในการเสนอเพื่อแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่ง ให้รายงานความสมควรพร้อมทั้งเหตุผลไปด้วย

มาตรา ๔๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๒ ให้มีการสับเปลี่ยนหน้าที่ ย้าย หรือโอน ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๑ ระดับ ๒ ระดับ ๓ และระดับ ๑๐ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีลักษณะบริหารตามที่ ก.พ. กำหนด โดยมีควรให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่เดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่าสี่ปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ความในมาตรานี้ไม่ให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดว่าเป็นตำแหน่งที่มีลักษณะงานเฉพาะอย่าง

มาตรา ๔๖ ผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๒ ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งนั้นเป็นเวลาตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. ในระหว่างเวลาดทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ผู้นั้นมีความประพฤติไม่ดีหรือไม่มีความรู้ หรือไม่มีความสามารถเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง หรือเมื่อครบกำหนดเวลาดทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้ผู้บังคับ-

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

บัญชาทำรายงานผลการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้ยื่น
เสนอตามลำดับจนถึงผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ตาม
วิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

เมื่อได้รับรายงานจากผู้บังคับบัญชาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มี
อำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ พิจารณาว่า ผู้ยื่นมีความประพฤติก
ความรู้ และความสามารถ เหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ควรให้รับราชการ
ต่อไปก็ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ ถ้าเห็นว่าควรให้ทดลอง
ปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปอีกกระยะหนึ่ง ภายในกำหนดเวลา
ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการตามวรรคหนึ่ง จะสั่งให้ผู้นั้นทดลอง
ปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปก็ได้ โดยให้ผู้บังคับบัญชาตามวรรค
หนึ่ง และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ดำเนินการตาม
มาตราอื่นครั้งหนึ่ง ถ้าเห็นว่าควรให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปได้
เมื่อครบกำหนดเวลาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้ผู้มีอำนาจ
สั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ รายงานให้ ก.พ. ทราบตามวิธีการที่
กำหนดในกฎ ก.พ.

ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติ
หน้าที่ราชการ ไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับ

ราชการทหาร เมื่อได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๕ แล้ว ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง

ผู้อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ในตำแหน่งใด ถ้าได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น ให้เริ่มทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการใหม่

ผู้อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีความประพฤติไม่ดี หรือไม่มีความรู้ หรือไม่มีความสามารถเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้ง ให้ถือเสมือนหนึ่งว่าไม่เคยเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากทางราชการในระหว่างที่ผู้นั้นทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ

มาตรา ๔๗ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งที่ ก.พ. ยังมิได้กำหนดตามมาตรา ๓๒ จะกระทำมิได้

มาตรา ๔๘ ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งใด ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นตามที่ ก.พ. กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น ก.พ. อาจอนุมัติให้แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญที่มีคุณสมบัติเฉพาะต่างไปจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งก็ได้

ในกรณีที่ ก.พ. กำหนดให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพใดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ให้หมายถึงปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ ก.พ. รับรอง

มาตรา ๔๕ การย้ายข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่งใด ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นในกรมเดียวกัน ต้องย้ายไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับเดียวกัน

การย้ายข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ต่ำกว่าเดิม และการย้ายข้าราชการพลเรือนผู้มีได้ดำรงตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๓๒ ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๓๒ จะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุมัติจาก ก.พ. แล้ว

มาตรา ๕๐ การเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ให้เลื่อนและแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขัน หรือผู้สอบคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งนั้นได้ หรือจากผู้ได้รับคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งนั้น

กรณีใดจะเลื่อนและแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันได้ ผู้สอบ
คัดเลือกได้ หรือผู้ได้รับคัดเลือก ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

การสอบแข่งขัน ให้เป็นไปตามมาตรา ๔๐ ส่วนการสอบ
คัดเลือกและคัดเลือก ให้กระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดเป็นผู้
ดำเนินการ หลักสูตรและวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการสอบคัดเลือก
คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครสอบคัดเลือก เกณฑ์การตัดสิน
การขึ้นบัญชีและการยกเลิกบัญชีผู้สอบคัดเลือกได้ ตลอดจนวิธี
ดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือก ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๕๑ การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรง
ตำแหน่งตามมาตรา ๕๐ สำหรับผู้สอบแข่งขันได้ ให้แต่งตั้ง
ตามลำดับที่ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ สำหรับผู้สอบคัดเลือกได้
หรือผู้ได้รับคัดเลือก ให้แต่งตั้งได้ตามความเหมาะสมโดยคำนึง
ถึงความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และประวัติการรับ
ราชการ

มาตรา ๕๒ การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวงทบวง
กรม อาจกระทำได้เมื่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ทั้ง
สองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอนนั้นแล้ว โดยให้แต่งตั้งให้

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ดำรงตำแหน่งในระดับที่ไม่สูงกว่าเดิมและรับเงินเดือนในขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม เว้นแต่การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญผู้สอบแข่งขันได้ ผู้สอบคัดเลือกได้ หรือผู้ได้รับคัดเลือก ให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

การโอนข้าราชการพลเรือนผู้มีได้ดำรงตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๓๒ ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๓๒ ในต่างกระทรวง ทบวงกรม จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุมัติจาก ก.พ. แล้ว ในการนี้ ให้ ก.พ. พิจารณาโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ และให้ ก.พ. กำหนดระดับของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง และเงินเดือนที่จะให้ได้รับด้วย

มาตรา ๕๓ การโอนพนักงานเทศบาลที่ไม่ใช่พนักงานเทศบาลวิสามัญ หรือการโอนข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัตินี้ และไม่ใช่ข้าราชการการเมือง ข้าราชการวิสามัญ หรือข้าราชการซึ่งอยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ มาบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ อาจกระทำได้อีกถ้าเจ้าตัวสมัครใจ โดยกระทรวงทบวงกรมที่จะรับโอนทำความตกลงกับเจ้าสังกัด แล้วเสนอเรื่องไปให้ ก.พ. พิจารณาอนุมัติ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ในการนี้ ให้ ก.พ. พิจารณาโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ ทั้งนี้ จะบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใด และจะให้ได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้ ก.พ. เป็นผู้พิจารณากำหนด แต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาทำงานหรือเวลาราชการของผู้ที่โอนมาตามวรรคหนึ่ง ในขณะที่เป็นพนักงานเทศบาลหรือข้าราชการนั้น เป็นเวลาราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๕๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๒ แล้ว หากภายหลังปรากฏว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๔ แต่งตั้งผู้นั้นให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่

มาตรา ๕๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อผู้นั้นพ้นจาก

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ราชการทหารโดยไม่มีความเสี่ยงภัยแล้ว ประสงค์จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในกระทรวงทบวงกรมเดิม ภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันพ้นจากราชการทหาร ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๔ สั่งบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๕๖ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ออกจากราชการไปปฏิบัติงานใด ๆ ซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญเหมือนเต็มเวลาราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ถ้าผู้นั้นกลับเข้ารับราชการภายในกำหนดเวลาที่นับแต่วันออกจากราชการไปปฏิบัติงานดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๔ สั่งบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๕๗ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดออกจากราชการไปแล้ว และไม่ใช้เป็นกรณีออกจากราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ถ้าสมัครเข้ารับราชการและทางราชการต้องการจะรับผู้นั้นเข้ารับราชการ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๔

สั่งบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดได้

มาตรา ๕๘ พนักงานเทศบาลที่ไม่ใช่พนักงานเทศบาลวิสามัญ หรือข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ และไม่ใช่ว่าราชการการเมือง ข้าราชการวิสามัญ หรือข้าราชการซึ่งออกจากราชการในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ผู้ใดออกจากการหรือออกจากราชการไปแล้ว ถ้าสมัครเข้ารับราชการในตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ และทางราชการต้องการจะรับผู้นั้นเข้ารับราชการ ให้กระทรวงทบวงกรมที่ต้องการจะรับเข้ารับราชการ เสนอเรื่องไปให้ ก.พ. พิจารณานุมัติ ในการนี้ ให้ ก.พ. พิจารณาโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับ ทั้งนี้ จะบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดและจะให้ได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้ ก.พ. เป็นผู้พิจารณากำหนด แต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญที่มีคุณวุฒิ ความสามารถและความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาทำงานหรือเวลาราชการของผู้เข้ารับราชการตามวรรคหนึ่งในขณะที่

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

เป็นพนักงานเทศบาลหรือข้าราชการนั้น เป็นเวลาราชการของ
ข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๕๕ ผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการ
พลเรือนสามัญและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๓๘
วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๕
มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ หากภายหลังปรากฏว่า
ขาดคุณสมบัติทั่วไปโดยไม่ได้รับการยกเว้นในกรณีที่ขาดคุณสมบัติ
ตามมาตรา ๒๔ หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง
นั้นโดยไม่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ตามมาตรา ๔๘ อยู่ก่อนก็ดี
มีกรณีต้องหาอยู่ก่อนและภายหลังเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเนื่องจาก
กรณีต้องหานั้นก็ดี ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ สั่งให้
ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ผู้นั้นไม่กระทบกระเทือนถึง
การใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่และการรับ
เงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากทางราชการก่อนมี
คำสั่งให้ออกนั้น และถ้าการเข้ารับราชการเป็นไปโดยสุจริตแล้ว
ให้ถือว่าเป็นการสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน
ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๖๐ ถ้าตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญว่างลง
หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้เป็น

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ครั้งคราว และเป็นกรณีที่มีได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตาม มาตรา ๔๔ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควร รักษาการในตำแหน่งนั้นชั่วคราวได้

ผู้รักษาการในตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งที่รักษาการนั้น ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เป็นกรรมการ หรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ก็ให้ผู้รักษาการในตำแหน่งทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่อย่างนั้นในระหว่างที่รักษาการในตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๑ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ มีอำนาจสั่งให้ ข้าราชการพลเรือนสามัญประจำกระทรวง ประจำทบวง ประจำกรม ประจำกอง หรือประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็น การชั่วคราวโดยให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่เดิมได้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

การให้ได้รับเงินเดือน การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การรักษาวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

หมวด ๓

การเลื่อนขึ้นเงินเดือน

มาตรา ๖๒ การเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโดยคำนึงถึงคุณภาพและปริมาณงานของตำแหน่งและผลของงานที่ได้ปฏิบัติมา การรักษาวินัย ตลอดจนความสามารถและความอดสาหะในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่ไม่ว่เลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปีให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด ให้ผู้บังคับบัญชาชี้แจงเหตุผลให้ผู้ขึ้นทราบ

มาตรา ๖๓ การเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) เป็นผู้สั่งเลื่อน

การเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งข้อเท็จจริงและความเห็นเกี่ยวกับการควรเลื่อนหรือไม่ควรเลื่อน ไปยังอธิบดีผู้บังคับบัญชาเพื่อประกอบการพิจารณา

สำหรับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๔ ลงมา ในราชการบริหารส่วนภูมิภาค

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งเลื่อนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ. ก็ได้

มาตรา ๖๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดถึงแก่ความตายเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนให้ผู้นั้นเป็นกรณีพิเศษเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญก็ได้

หมวด ๔

วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา ๖๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยจึงต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้

มาตรา ๖๖ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา ๖๗ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการ
ของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่
ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ
เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริต
ต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๖๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสนับสนุนนโยบาย
ของรัฐบาล และต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย
ระเบียบของทางราชการ และมติคณะรัฐมนตรีให้เกิดผลดี หรือ
ความก้าวหน้าแก่ราชการ ด้วยความอดุสาหะ เอาใจใส่และ
ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ

การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการหรือปฏิบัติหน้าที่
ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ
หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการ
อย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๖๙ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องถือว่าเป็นหน้าที่
พิเศษที่จะสนใจและรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจเป็น
ภัยอันตรายต่อประเทศชาติ และต้องป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิด
แก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ

มาตรา ๗๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาความลับของทางราชการ.

การเปิดเผยความลับของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๗๑ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ห้ามมิให้ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๗๒ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำการข่มผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ หรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

มาตรา ๗๓ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องบอก ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่
ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๗๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องถือและปฏิบัติ
ตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

มาตรา ๗๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องอุทิศเวลาของตน
ให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

การละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุ
ให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการ
ติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผล
อันสมควรหรือ โดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติ
ตามระเบียบของทางราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๗๖ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสุภาพเรียบร้อย
และรักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการ และช่วยเหลือซึ่งกัน
และกันในหน้าที่ราชการ

มาตรา ๗๗ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสุภาพเรียบร้อย
ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้ความ
สงเคราะห์แก่ประชาชนผู้มาติดต่อในราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ของตนโดยไม่ชักช้า ห้ามมิให้ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่หรือ
ข่มเหงราษฎร

การดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงราษฎร เป็น
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๗๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการ
หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสีย
ความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่
ราชการของตน

มาตรา ๗๙ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่เป็นการ
ผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงาน
คล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรา ๘๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่เป็นการ
พรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา ๘๑ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการ
อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว เช่นประพฤติตนเป็นคนเสเพล
เสพของมีเงินเมานไม่สามารถครองสติได้ หมกมุ่นในการพนัน
กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการอื่นใดซึ่งอาจทำให้เสื่อมเสีย
เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๒ ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ส่งเสริมและดูแลระมัดระวังให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามวินัย

ถ้าผู้บังคับบัญชารู้ว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาคนใดกระทำความผิดวินัย จะต้องดำเนินการทางวินัยทันที ถ้าเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยที่จะต้องได้รับโทษและอยู่ในอำนาจของตนที่จะลงโทษได้ ให้สั่งลงโทษ แต่ถ้าเห็นว่าผู้นั้นควรจะต้องได้รับโทษสูงกว่าที่ตนมีอำนาจสั่งลงโทษ ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาของผู้กระทำความผิดวินัยเหนือขึ้นไป เพื่อให้พิจารณาดำเนินการสั่งลงโทษตามควรแก่กรณี

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

มาตรา ๘๓ โทษผิดวินัยมี ๖ สถาน คือ

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) ตัดเงินเดือน
- (๓) ลดขั้นเงินเดือน
- (๔) ให้ออก
- (๕) ปลดออก
- (๖) ไล่ออก

มาตรา ๘๔ การลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญ ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด และระวางอย่าให้เป็นไปโดยพยาบาทหรือโดยโทสจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มีความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด

มาตรา ๘๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน

ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและเป็นความผิดครั้งแรก ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามิเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดย ว่ากล่าวตักเตือน หรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก่อนก็ได้

การลงโทษตามมาตรานี้ ผู้บังคับบัญชาใดจะมีอำนาจสั่ง ลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎ ก.พ.

มาตรา ๘๖ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย อย่างร้ายแรง จักต้องได้รับโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมา ประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่า ให้ออก

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำ ผิดวินัยอย่างร้ายแรง และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ เห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรสอบสวน ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการ สอบสวนนี้ จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่ สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือ ไม่ระบุข้อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

นำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย • เมื่อได้มีการ
สอบสวนแล้ว และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ พิจารณา
เห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษให้ออก
ปลดออก หรือไล่ออก ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔
สั่งลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก

ผู้ใดถูกสั่งให้ออกตามมาตรา ๕๑ ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จ
บำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีอำนาจแต่งตั้งคณะ
กรรมการสอบสวนและสั่งลงโทษตามวรรคสอง สำหรับ
ข้าราชการพลเรือนสามัญในทุกกระทรวงทบวงกรม

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการ
สอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๕๑ ในเรื่องที่จะต้องสอบสวน
ตามวรรคสอง และคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๕๑
ได้สอบสวนไว้แล้ว คณะกรรมการสอบสวนตามวรรคสองจะนำ
สำนวนการสอบสวนนั้นมาใช้เป็นสำนวนการสอบสวนและทำ
ความเห็นเสนอผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยถือว่าได้
มีการสอบสวนตามวรรคสองแล้วก็ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องแจ้งข้อ
กล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มี

ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ และ
ต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบ
แก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

๒ - ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งต่างระดับกัน
ถกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกัน ให้ผู้มีอำนาจ
สั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ที่มีอำนาจดำเนินการตามวรรคสอง
สำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่มีตำแหน่งสูงกว่า เป็นผู้ดำเนินการตาม
วรรคสองได้

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ ละเลยไม่ปฏิบัติ
หน้าที่ตามวรรคสอง ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๔๔ ระดับ
เหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการตามวรรคสองได้ และให้พิจารณา
ลงโทษผู้บังคับบัญชาซึ่งละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาเพื่อ
ให้ได้ความจริงและยุติธรรม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๘๗ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัย
อย่างร้ายแรง และเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่
กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. หรือได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ
ต่อผู้บังคับบัญชา หรือต่อคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจ

ตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๒ วรรคสาม แล้วแต่กรณี จะ
ส่งลงโทษโดยไม่สอบสวนก็ได้

มาตรา ๘๘ ให้กรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตาม
ประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงาน
สอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่า
ที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสอบสวน และโดย
เฉพาะให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เรียกให้กระทรวงทบวงกรม หน่วยราชการ หรือ
รัฐวิสาหกิจชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐาน ส่งผู้แทน
หรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่
สอบสวน

(๒) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ
หรือให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

มาตรา ๘๙ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหา
ว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหา
ว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดย
ประมาท หรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจาก
ราชการไปแล้ว ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๒

วรรคสาม แล้วแต่กรณี ก็ยังมีอำนาจสั่งดำเนินการ ลงโทษ หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้เป็นไปตามหมวดนี้ได้ เว้นแต่ข้าราชการ พลเรือนสามัญผู้นั้นจะออกจากราชการเพราะตาย

มาตรา ๘๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหา ว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหรือ ถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่ เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๒ วรรคสาม แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อ รอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏผลการ สอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิด หรือกระทำผิดไม่ถึงกับ จะต้องถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก และไม่มีกรณี ที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้นั้นมีอำนาจดังกล่าว สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งใน ระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่

เงินเดือนของผู้ถูกสั่งพักราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือระเบียบว่าด้วยการนั้น ส่วนในกรณีสั่งให้ออกจากราชการ ไว้ก่อน ถ้าปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาเป็นยุติแล้วว่า ผู้ถูก

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมิได้กระทำผิด หรือกระทำผิด
ไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก ให้
ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินเดือนในระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการ
ไว้ก่อน เสมือนว่าผู้นั้นถูกสั่งพักราชการ

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้
ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตาม
ผลการสอบสวนพิจารณา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๘๑ การลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญในส่วน
ราชการซึ่งมีกฎหมายว่าด้วยวินัยโดยเฉพาะ จะลงโทษตาม
พระราชบัญญัตินี้ หรือลงทัณฑ์หรือลงโทษตามกฎหมายว่าด้วย
วินัยนั้นอย่างใดอย่างหนึ่งตามควรแก่กรณีและพฤติการณ์ก็ได้
แต่ถ้าเป็นกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัตินี้
ก็ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดำเนินการตามที่กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๒ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออก
จากราชการ หรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ
ผู้ใดไปแล้ว ให้ส่งรายงานการลงโทษ การสั่งให้ออกจากราชการ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

หรือการดำเนินการทางวินัยนั้นต่อผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นตามลำดับจนถึงปลัดกระทรวง ในกรณีที่
เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งระดับ ๑๐ ในกระทรวงหรือ
ทบวง และตำแหน่งทุกระดับในสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวงหรือ
ทบวง หรือในส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและมีหัวหน้าส่วน
ราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้รายงานจนถึงรัฐมนตรี
เจ้าสังกัด

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้น
ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้ส่งตามวรรคหนึ่ง เห็นว่าการลงโทษหรือ
การดำเนินการทางวินัยนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้ผู้
บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจที่จะสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ
หรือยกโทษ ตามควรแก่กรณีได้ แต่ถ้าจะลงโทษหรือเพิ่มโทษ
แล้ว โทษที่ลงหรือเพิ่มขึ้นรวมกับที่สั่งไว้แล้วเดิมต้องไม่เกิน
อำนาจของผู้ซึ่งสั่งใหม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการ
ดำเนินการทางวินัย หรือลงทัณฑ์แก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ
ผู้ใดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือตาม

กฎหมายว่าด้วยวินัยโดยเฉพาะแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้น ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้ตั้งดังกล่าว เห็นว่ากรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้ตั้งดังกล่าว ที่ได้รับรายงานตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๘๖ ถ้าจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ก่อน ก็ให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ในกรณีที่จะต้องลงโทษตามมาตรา ๘๖ ถ้ามีการตัดเงินเดือนลดขั้นเงินเดือนหรือลงโทษอย่างอื่นไปแล้ว ก็ให้เป็นอันพับไป

มาตรา ๘๓ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ส่งลงโทษ สั่งให้ออกจากราชการ หรือดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญในเรื่องใดไปแล้ว ถ้า ก.พ. พิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องสอบสวนเพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่ เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม หรือเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลให้กระทรวงทบวงกรมปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้โดยถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรม ก็ให้ ก.พ. มีอำนาจสอบสวนเพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่ในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็น โดย

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

จะสอบสวนเอง หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแทนก็ได้
ทั้งนี้ให้นำมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ ก.พ. แต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำการสอบสวน
เพิ่มเติมหรือสอบสวนใหม่ ตามวรรคหนึ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรณี
ตามมาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๗ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่
เกี่ยวข้องกับการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕

การออกจากราชการ

มาตรา ๘๔ ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ

ข้าราชการ

(๓) ได้รับอนุญาตให้ลาออกตามมาตรา ๘๕

(๔) ถูกสั่งให้ออกตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๕ มาตรา
๕๐ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ หรือมาตรา
๑๐๐ หรือ

(๕) ถูกสั่งลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

วันออกจากราชการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่ ก.พ. กำหนด

การต่อเวลาราชการให้ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ต้องออก
จากราชการตาม (๒) รับราชการต่อไป จะกระทำมิได้

มาตรา ๕๕ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดประสงค์จะ
ลาออกจากราชการ ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชา
เหนือขึ้นไปชั้นหนึ่ง เพื่อให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔
เป็นผู้พิจารณา เมื่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ สั่ง
อนุญาตแล้ว จึงให้ออกจากราชการตามคำสั่ง

ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญขอลาออกเพื่อดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองหรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ให้การลาออก
มีผลนับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นขอลาออก

นอกจากกรณีตามวรรคสอง ถ้าผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตการ
ลาออกเห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการ จะยับยั้งการ
อนุญาตให้ลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินสามเดือนนับแต่วันขอลา
ออกก็ได้

มาตรา ๕๖ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ มีอำนาจสั่ง
ให้ข้าราชการพลเรือนออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ
ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ แต่ในการสั่ง

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน นอกจากให้ทำได้ในกรณีที่ระบุไว้ในมาตราอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้และในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว ให้ทำได้ในกรณีต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ ถ้าผู้มีอำนาจดังกล่าวเห็นสมควรให้ออกจากราชการแล้ว ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการได้

(๒) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดสมัครไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์ของทางราชการ ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(๓) เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๔ (๑) (๔) หรือ (๕) ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

มาตรา ๘๗ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดหย่อนความสามารถด้วยเหตุใดในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน หรือ

ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือ
บกพร่องในหน้าที่ด้วยเหตุใด และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา
๔๔ เห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่
ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แต่งตั้งคณะ
กรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้
จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยจะระบุหรือไม่ระบุ
ข้อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำ
พยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วยเมื่อได้มีการสอบสวน
แล้ว และผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ พิจารณาเห็นว่า
สมควรให้ออกจากราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา
๔๔ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุ
ทดแทนได้ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๘๖ วรรคสี่ วรรคหก และวรรค
เจ็ด มาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการ
สอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๘๖ ในเรื่องที่จะต้องสอบสวน
ตามวรรคหนึ่ง และคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๘๖ ได้
สอบสวนไว้แล้ว ผู้มีอำนาจตามวรรคหนึ่งจะใช้สำนวนการ

สอบสวนนั้นพิจารณาโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการ
สอบสวนตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๕๘ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดถูกกล่าวหา
ว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการสอบสวนตามมาตรา
๕๖ แล้ว การสอบสวนไม่ได้ความว่ากระทำผิดที่จะถูกลงโทษ
ให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก แต่มีมลทินหรือมีหมองในกรณี
ที่ถูกสอบสวนนั้น ซึ่งจะให้รับราชการต่อไปอาจจะเป็นการ
เสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกจากราชการ
เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๕๗
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๙ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดต้องรับโทษ
จำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดย
ประมาท หรือความผิดลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษ
ให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา
๔๔ จะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุ
ทดแทนก็ได้

มาตรา ๑๐๐ เมื่อข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไปรับ
ราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้ผู้มี
อำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

มาตรา ๑๐๑ การออกจากราชการของข้าราชการพลเรือน
สามัญตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๑๐ ขึ้นไป ให้นำความกราบบังคมทูล
เพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันออก
จากราชการ

หมวด ๖
การร้องทุกข์

มาตรา ๑๐๒ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเห็นว่าผู้บังคับ
บัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติ
ต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
และเป็นกรณีที่ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ตามหมวด ๗ ผู้นั้นอาจร้องทุกข์
ต่อผู้บังคับบัญชาได้

การร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

หมวด ๗
การอุทธรณ์

มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจาก
ราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ด้วยเหตุใด ๆ เว้นแต่ให้ออกจาก

ราชการไว้ก่อนตามมาตรา ๕๖ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้

มาตรา ๑๐๔ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ให้อุทธรณ์ต่อผู้บังคับบัญชาภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๑๐๕ การอุทธรณ์คำสั่งให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก ให้อุทธรณ์ต่อ ก.พ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง เมื่อ ก.พ. ได้พิจารณาวินิจฉัยแล้วให้นายกรัฐมนตรีสั่งการให้เป็นไปตามมติของ ก.พ.

การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีสั่งการตามวรรคหนึ่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ หรือให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือให้ดำเนินการประการใด ให้กระทรวงทบวงกรมดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี

ในกรณีที่สั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการให้นำมาตรา ๕๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๖ ในการพิจารณาอุทธรณ์ ให้ ก.พ. มีอำนาจตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๕๓ และให้นำมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๗ เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือ ก.พ. ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ตามความในมาตรา ๑๐๔ หรือมาตรา ๑๐๕ แล้ว ผู้ถูกสั่งลงโทษเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม ย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้น

ลักษณะ ๔

ข้าราชการพลเรือนในพระองค์

มาตรา ๑๐๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การกำหนดตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือน การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ของข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ให้เป็นไปตามลักษณะ ๓ เว้นแต่จะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไว้เป็นพิเศษ

ลักษณะ ๕

ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์

มาตรา ๑๐๕ การกำหนดตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือน การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ของข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ให้เป็นไปตามลักษณะ ๓ เว้นแต่กระทรวงเจ้าสังกัดจะได้ทำความตกลงกับ ก.พ. กำหนดการดังกล่าวเป็นอย่างอื่น แล้วรายงานคณะรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ลักษณะ ๖

ข้าราชการครู

มาตรา ๑๑๐ การกำหนดตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือน การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์ของข้าราชการครู ให้เป็นไปตามลักษณะ ๓ เว้นแต่กระทรวงเจ้าสังกัดจะได้ทำความตกลงกับ ก.พ. กำหนดการดังกล่าวเป็น

เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

อย่างอื่น แล้วรายงานคณะรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อ
ทรงตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ลักษณะ ๓

ข้าราชการตำรวจ

มาตรา ๑๑๑ การกำหนดตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือน
การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน วินัยและการ
รักษาวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์
ของข้าราชการตำรวจ ให้เป็นไปตามลักษณะ ๓ เว้นแต่
กระทรวงเจ้าสังกัดจะได้ทำความตกลงกับ ก.พ. กำหนดการ
ดังกล่าวเป็นอย่างอื่น แล้วรายงานคณะรัฐมนตรีนำความกราบ
บังคมทูลเพื่อทรงตราเป็นพระราชกฤษฎีกา หรือมีกฎหมายว่า
ด้วยการนั้นบัญญัติเป็นอย่างอื่น

ลักษณะ ๘

ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษ

มาตรา ๑๑๒ ตำแหน่งเอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ กงสุล
และตำแหน่งอื่นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในต่างประเทศตามที่กำหนด

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ในกฎ ก.พ. อาจแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญ หรือ
ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษก็ได้

เมื่อมีเหตุผลสมควรในทางการเมือง รัฐมนตรีเจ้าสังกัด
จะบรรจุบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติทั่วไป หรือได้รับการยกเว้นใน
กรณีที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕ เข้ารับราชการเป็นข้าราชการ
ประจำต่างประเทศพิเศษเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามวรรค
หนึ่งเป็นกรณีพิเศษ โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีก็ได้ สำหรับ
ตำแหน่งเอกอัครราชทูตและตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดี ให้นำ
ความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕ ข้าราชการประจำต่างประเทศ
พิเศษผู้ดำรงตำแหน่งใด จะได้รับเงินเดือนเท่าใด ให้เป็นไป
ตามที่ ก.พ. กำหนด

ให้นำมาตรา ๓๕ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ และ
หมวด ๔ แห่งลักษณะ ๓ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการประจำ
ต่างประเทศพิเศษโดยอนุโลม

ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษจะโอนไปหรือกลับเข้า
รับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนประเภทอื่นมิได้

มาตรา ๑๑๓ ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษออกจาก
ราชการ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ

(๓) ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดให้ลาออก

(๔) รัฐมนตรีเจ้าสังกัดมีคำสั่งให้ออกโดยอนุมัติคณะ
รัฐมนตรี จะเป็นการออกโดยมีความผิดหรือไม่มีความผิดก็ตาม
ในกรณีที่เป็นการออกจากราชการเพราะกระทำผิดวินัย ให้เป็น
ไปตามลักษณะ ๓ โดยอนุโลม

(๕) คณะรัฐมนตรีที่อนุมัติให้แต่งตั้งออกจากตำแหน่ง
ทั้งคณะ หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดออกจากตำแหน่ง

(๖) ขาดคุณสมบัติทั่วไปโดยไม่ได้รับการยกเว้นในกรณี
ที่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๔

การต่อเวลาราชการให้ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษที่
ต้องออกจากราชการตาม (๒) รับราชการต่อไป จะกระทำมิได้

ให้นำมาตรา ๑๐๑ มาใช้บังคับแก่การออกจากราชการของ
ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑๔ ให้กรรมการข้าราชการพลเรือนซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งและอนุกรรมการวิสามัญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษากงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดสองปีนับแต่วันที่ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

มาตรา ๑๑๕ ข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่งดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองอีกตำแหน่งหนึ่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่ถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๔ (๔)

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ข้าราชการครู ข้าราชการตำรวจ หรือข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ข้าราชการครู ข้าราชการตำรวจ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๒๖ ราชกิจจานุเบกษา ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

หรือข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษ ตามพระราชบัญญัติ
แล้วแต่กรณี ต่อไป

ผู้ใดเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญตามพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ อยู่ในวันที่พระราช
บัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการ
พลเรือนวิสามัญต่อไป และให้นำมาตรา ๑๑๖ แห่งพระราช
บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ มาใช้บังคับ
แก่ผู้นั้น เว้นแต่

(๑) ผู้ใดเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราวทดลอง
ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ อยู่ในวันที่พระราช
บัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้นั้นทดลองปฏิบัติ
หน้าที่ราชการตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ต่อไป เมื่อได้ทดลองปฏิบัติ
หน้าที่ราชการมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือนแล้ว ผู้บังคับ
บัญชามิได้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการตามมาตรา ๕๒ แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก็ให้
ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณี

เช่นว่านี้ ให้นำวันรับราชการในระหว่างเป็นข้าราชการพลเรือน
วิสามัญชั่วคราวนั้นเป็นวันรับราชการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

(๒) ข้าราชการพลเรือนวิสามัญประจำผู้ใดดำรงตำแหน่ง
ต่งครกอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจา
นุเบกษา และมีคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๒๔ ให้ผู้นั้นเป็น
ข้าราชการพลเรือนสามัญตามพระราชบัญญัตินี้โดยให้ได้รับเงิน
เดือนในอัตราเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับอยู่

(๓) ข้าราชการพลเรือนวิสามัญประจำผู้ใดดำรงตำแหน่ง
ที่ ก.พ. พิจารณาเห็นว่าทำหน้าที่อย่างเดียวกับตำแหน่งข้าราชการ
พลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ข้าราชการ
พลเรือนรัฐพาณิชย์ ข้าราชการครู หรือข้าราชการตำรวจ อยู่ใน
วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้นั้น
เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์
ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ข้าราชการครู หรือข้าราชการ
ตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี โดยให้ได้รับเงินเดือน
ในอัตราเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับอยู่ ทั้งนี้ เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในเกณฑ์
ดังต่อไปนี้

(ก) มีคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๒๔

(ข) เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษา หรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบได้ไม่ต่ำกว่าประโยคมัธยมศึกษาและเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญในตำแหน่งที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ข้าราชการครู หรือข้าราชการตำรวจ ติดต่อกันมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

ผู้ใดเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญตาม (๓) แต่ไม่อยู่ในเกณฑ์ตาม (ข) ให้ผู้นั้นเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญไปพลางก่อน เมื่อเข้าเกณฑ์ตาม (ข) ก็ให้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์ ข้าราชการครู หรือข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี โดยให้ได้รับเงินเดือนในอัตราเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับอยู่

มาตรา ๑๑๓ ในระหว่างที่ ก.พ. ยังมีได้กำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๓๒ ในส่วนราชการใด ให้นำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนในส่วนราชการนั้นไปพลางก่อน ทั้งนี้ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การโอนข้าราชการพลเรือนดังกล่าวในวรรคหนึ่งมาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๓๒ และการโอนข้าราชการพลเรือนที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๓๒ ไปเป็นข้าราชการพลเรือนดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๑๘ ความในมาตรา ๔๕ ยังไม่ใช้บังคับจนกว่า ก.พ. จะได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตราดังกล่าวเสร็จแล้ว แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑๙ ในระหว่างที่ยังมิได้ตราพระราชกฤษฎีกาหรือออกกฎ ก.พ. ขอบังคับหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎ ก.พ. ขอบังคับหรือระเบียบที่ใช้อยู่เดิมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๐ ในระหว่างที่ยังมิได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองตามความในมาตรา ๒๑๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครองของผู้ถูกลงโทษตามความในมาตรา ๑๐๗ ยังไม่ให้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๒๑ เมื่อ ก.พ. ได้กำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๓๒ ในส่วนราชการใดแล้ว ข้าราชการ

พลเรือนในส่วนราชการนั้นผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัย หรือกรณี
ที่สมควรให้ออกจากราชการก่อนวันที่ ก.พ. กำหนดตำแหน่ง
ดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัติดำเนินการเพื่อ
สั่งลงโทษผู้นั้น หรือสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการตามกฎหมาย
ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ส่วนการ
สอบสวนพิจารณาให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้สอบสวนโดยถูกต้อง
ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ไปแล้วก่อนวันที่ ก.พ. กำหนด
ตำแหน่งตามมาตรา ๓๒ และยังไม่เสร็จ ก็ให้สอบสวน
ตามกฎหมายนั้นต่อไปจนกว่าจะเสร็จ

(๒) ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนพิจารณาโดยถูกต้องตาม
กฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นเสร็จไปแล้วก่อนวันที่ ก.พ. กำหนด
ตำแหน่งตามมาตรา ๓๒ ให้การสอบสวนพิจารณานั้นเป็นอัน
ใช้ได้

มาตรา ๑๒๒ การใดอยู่ในระหว่างดำเนินการตามพระราช
บัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในวันที่ ก.พ.
กำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราช
บัญญัตินี้ การดำเนินการต่อไปสำหรับกรณีนั้น ให้เป็นไปตามที่
ก.พ. กำหนด

มาตรา ๑๒๓ การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่า
ด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้บังคับพระราช-
บัญญัตินี้ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนิน
การได้ประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนดโดยไม่ขัดหรือ
แย้งกับกฎหมาย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

อนข้าราชการพลเรือน

บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
๕,๘๑๐	๗,๖๖๐	๕,๘๘๕	๑๑,๔๔๕	๑๒,๐๑๕	๑๒,๖๑๕	๑๓,๒๔๕	๑๓,๕๐๕
๕,๘๘๕	๗,๖๖๐	๕,๘๑๐	๑๑,๔๔๕	๑๒,๐๑๕	๑๒,๖๑๕	๑๓,๒๔๕	๑๓,๕๐๕
๕,๙๖๕	๗,๘๖๕	๖,๐๕๐	๑๑,๖๐๐	๑๒,๑๘๕	๑๒,๘๑๕	๑๓,๔๕๕	๑๓,๗๑๕
๕,๘๘๐	๗,๕๐๕	๖,๕๐๕	๑๑,๓๘๐	๑๑,๙๘๕	๑๒,๖๑๕	๑๓,๒๔๕	๑๓,๕๐๕
๕,๖๐๐	๖,๑๕๐	๖,๐๖๕	๑๑,๘๘๕	๑๒,๔๘๕	๑๓,๑๑๕	๑๓,๗๔๕	๑๓,๙๐๕
๕,๓๓๕	๕,๘๑๐	๗,๖๖๐	๑๑,๕๑๐	๑๒,๐๑๕	๑๒,๖๑๕	๑๓,๒๔๕	๑๓,๕๐๕
๕,๐๘๕	๕,๕๘๕	๗,๒๖๐	๑๑,๒๕๐	๑๑,๘๑๐	๑๒,๔๑๕	๑๓,๐๑๕	๑๓,๖๑๕
๓,๘๕๐	๕,๑๖๕	๖,๘๖๕	๑๑,๕๐๕	๑๒,๐๑๕	๑๒,๖๑๕	๑๓,๒๔๕	๑๓,๕๐๕
๓,๖๓๐	๕,๘๘๐	๖,๕๐๕	๑๑,๐๖๕	๑๑,๖๗๐	๑๒,๒๗๕	๑๒,๘๘๕	๑๓,๔๙๐
๓,๔๒๐	๕,๖๐๐	๖,๑๕๐	๑๐,๘๖๐	๑๑,๔๖๕	๑๒,๐๖๕	๑๒,๖๖๕	๑๓,๒๖๕
๓,๒๒๐	๕,๓๓๕	๕,๘๑๐	๑๐,๖๖๐	๑๑,๒๖๕	๑๑,๘๖๕	๑๒,๔๖๕	๑๓,๐๖๕
๓,๐๓๐	๕,๐๘๕	๕,๕๘๕	๑๐,๔๖๐	๑๑,๐๖๕	๑๑,๖๖๕	๑๒,๒๖๕	๑๒,๘๖๕
๒,๘๕๐	๓,๘๕๐	๕,๑๖๕	๑๐,๒๖๐	๑๐,๘๖๕	๑๑,๔๖๕	๑๒,๐๖๕	๑๒,๖๖๕
๒,๖๘๐	๓,๖๓๐	๕,๘๘๐	๑๐,๐๖๐	๑๐,๖๖๕	๑๑,๒๖๕	๑๑,๘๖๕	๑๒,๔๖๕
๒,๕๒๐	๓,๔๒๐	๕,๖๐๐	๑๐,๘๖๐	๑๐,๔๖๕	๑๑,๐๖๕	๑๑,๖๖๕	๑๒,๒๖๕
๒,๓๗๐	๓,๒๒๐	๕,๓๓๕	๑๐,๖๖๐	๑๐,๒๖๕	๑๐,๘๖๕	๑๑,๔๖๕	๑๒,๐๖๕
๒,๒๓๐	๓,๐๓๐	๕,๐๘๕	๑๐,๔๖๐	๑๐,๐๖๕	๑๐,๖๖๕	๑๑,๒๖๕	๑๑,๘๖๕
ระดับ ๔	ระดับ ๕	ระดับ ๖	ระดับ ๗	ระดับ ๘	ระดับ ๙	ระดับ ๑๐	ระดับ ๑๑

เงินเดือน